

Úřad práce ČR

Praha, 31. 1. 2020

ÚP ČR provedl loni více než 30 tis. kontrol dodržování režimu dočasné neschopnosti

Úřad práce ČR

Generální ředitelství

Dobrovského 1278/25

170 00 PRAHA 7

Tel.: 950 180 111

Ke konci prosince 2019 evidoval Úřad práce ČR celkem 215 532 uchazečů o zaměstnání. S téměř 20 tis. z nich nemohl pracovat, protože nemuseli, na základě potvrzení, které jim vystavil lékař, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu. Aby ÚP ČR maximálně zamezil případům, kdy by mohlo jít ze strany některých klientů o účelové chování, zintenzivnil v tomto ohledu svou kontrolní činnost. Během loňského roku provedli jeho zaměstnanci v celé republice 31 282 kontrol což je meziroční nárůst o více než 100 %. Kontroloři zjistili 8 161 porušení stanoveného režimu a zahájili více než 2 470 správních řízení.

Kontrolu dodržování režimu dočasné neschopnosti plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání zavedla do agendy ÚP ČR novela zákona o zaměstnanosti. Úřad práce ČR tak může prověřovat, jestli se klienti, kteří předložili potvrzení o dočasné neschopnosti plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání z důvodu nemoci nebo úrazu, skutečně zdržují v místě nahlášeného pobytu a dodržují čas vycházky stanovené lékařem.

„Vzhledem k tomu, že jde o skutečně vysoký počet klientů, se kterými v době jejich nemoci či po úraze nemůžeme pracovat a zprostředkovávat jim vhodné zaměstnání, lze předpokládat, že mezi nimi mohou být i osoby, které daného institutu účelově zneužívají. Zhruba třetina z nich je v evidenci Úřadu práce ČR déle než čtyři roky. Abychom zamezili neoprávněnému pobírání nepojistných sociálních dávek či vyhýbání se možnému zaměstnání, postupujeme podle zákona a posilujeme kontrolní činnost,“ shrnuje generální ředitelka ÚP ČR **Kateřina Sadílková**.

Nejvíce kontrol proběhlo v loňském roce v Moravskoslezském (4 185), Ústeckém (3 643), Jihomoravském (3 559), ve Středočeském (2 794) a v Olomouckém (2 585) kraji. Na jejich základě **vyřadil ÚP ČR z evidence 2 081 lidí** (téměř 6,6 %), kteří např. nebyli doma a neprokázali důvod své nepřítomnosti. Nejvyšší počet takto vyřazených byl v Ústeckém (372), Moravskoslezském (300), Jihočeském (120) a v Olomouckém (213) kraji. V případě dalších **389** klientů probíhá v současné době ještě **správní řízení**. Podle posledních dostupných údajů činí **náklady na jednoho nezaměstnaného 17 250 Kč měsíčně**. V případě 2 081

TISKOVÁ ZPRÁVA

Úřad práce ČR

sankčně vyřazených z důvodu nedodržení režimu dočasné neschopnosti na dobu tří nebo šesti měsíců činí **celková úspora za loňský rok více než 107 mil. Kč**. Další úsporu pak přináší i nečerpání nepojistných sociálních dávek po dobu vyřazení z evidence u části kontrolovaných uchazečů o zaměstnání.

Nezastižení klienti jako důvod své nepřítomnosti uvádějí, že např. byli doma, ale mají špatně označený zvonek, případně že ho neslyšeli, protože spali, vyzvedávali dítě ze školy či museli jít nakoupit. **Vůbec nejčastějším tvrzením pak je, že byli v době kontroly u lékaře.**

„Všichni uchazeči o zaměstnání dostávají poučení o tom, že zdravotní důvody jsou podle zákona o zaměstnanosti vážným důvodem a omlouvají je z plnění povinností vůči Úřadu práce ČR. Nestačí ale, když uchazeč o zaměstnání prohlásí, že byl u lékaře, musí své tvrzení také doložit,“ upozorňuje generální ředitelka ÚP ČR.

Pokud lékař klientova slova nepotvrdí, pohlíží na něj Úřad práce ČR - v souladu s platnou legislativou - jako by porušil režim dočasné neschopnosti poskytovat mu při zprostředkování zaměstnání součinnost. Zároveň, aby ÚP ČR zamezil případům, kdy se nezastižení uchazeči snaží vyvíjet tlak na lékaře ohledně dodatečného potvrzení o návštěvě v ordinaci během kontroly, oslovil Českou lékařskou komoru s žádostí o spolupráci.

A účelové jednání vyhýbání se povinnosti ze strany uchazečů o zaměstnání se daří prokazovat také tehdy, když uchazeč prohlásí, že byl u jiného zaměstnavatele kvůli možnému nástupu na volné místo.

„V takovém případě musí klient prokázat, že se jednalo o výběrové řízení, jehož termín nemohl ovlivnit a dozvěděl se o něm těsně před tím, než měl absolvovat některou z povinností, kterou mu uložil Úřad práce ČR,“ upřesňuje Kateřina Sadílková a dodává:

„Často se jedná o lidi v plně produktivním věku. Proto se v rámci kontrolní činnosti zaměřujeme také na sociálně vyloučené lokality či klienty, u kterých víme, že mají velký potenciál zařadit se na pracovní trh a nemají konkrétní handicap, jenž by jim v práci bránil, přesto se ale zaměstnání vyhýbají“.

Podle generální ředitelky ÚP ČR je třeba si uvědomit, že na **Úřadu práce ČR uchazeč žádá prioritně o zprostředkování zaměstnání**, nikoli o podporu v nezaměstnanosti. Také není možné požadovat zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání jen proto, aby člověk splnil podmínku pro poskytnutí sociální dávky

TISKOVÁ ZPRÁVA

Úřad práce ČR

nebo z důvodu platby zdravotního pojištění. Uchazeč o zaměstnání rovněž nesmí odmítnout vhodné pracovní místo bez vážných důvodů (např. zdravotní stav, péče o dítě apod.). Pokud tak učiní, může ho ÚP ČR **sankčně vyřadit z evidence**, případně může takovému klientovi odejmout dávky. Od ledna do prosince 2019 ÚP ČR sankčně vyřadil **85 813** klientů.

„V souladu s platnou legislativou přísně kontrolujeme, zda nejsou peníze, které vyplácíme, zneužívány. Na druhou stranu ale klienty nevyřazujeme za drobné pochybení a vždy velmi pečlivě posuzujeme konkrétní situaci každého z nich. V případě lidí, kteří se bez podpory státu neobejdou, podáváme pomocnou ruku,“ uzavírá generální ředitelka ÚP ČR.

Příklady nedodržení režimu dočasné neschopnosti:

Uchazečku o zaměstnání nezastihli kontroloři ÚP ČR na uvedené adrese. Během zpáteční cesty z kontroly ji zaměstnanci Úřadu práce ČR spatřili, jak obsluhuje hosty v zahradní restauraci. Žena to vysvětlila tak, že má zafixovanou bederní páteř a trvá dlouho, než se zvládne z lehu postavit. Nosí bederní pás a čeká na vyšetření. Údajně nestihla kontrolorům otevřít.

Uchazeč o zaměstnání se v době kontroly nezdržoval na uvedené adrese. Jednalo se o rodinný dům v malé obci, který nebyl opatřen označeným zvonkem, tudíž se kontrolující zaměstnanci pokoušeli muže zkontaktovat opakovaným klepáním na dveře. Nereagoval ani tehdy, když mu kontroloři volali na mobil. Poté zástupci ÚP ČR vhodili do označené schránky „Záznam o kontrole“. Při výjezdu z obce kontroloři identifikovali klienta v pracovním oděvu na stavbě. Ten následně kontaktoval zaměstnance ÚP ČR a tvrdil, že se nacházel doma. Dle jeho sdělení byl na zahradě, pouze nestihl dojít otevřít z důvodu omezeného pohybu.

ÚP ČR provedl kontrolu dodržování léčebného režimu v rámci dočasné neschopnosti u klienta, kterého kontroloři zastihli doma. Muž jim sdělil, že nechápe, proč je kontrolován. Zástupci ÚP ČR mu tedy vysvětlili, že doložil dočasnou neschopnost uchazeče o zaměstnání, protože měl jít na operaci. Na to uchazeč uvedl, že na operaci nešel a svůj zdravotní stav neřeší a k lékaři už nedochází. Úřad práce ČR oslovil ošetřujícího lékaře, který potvrdil, že uchazeč

TISKOVÁ ZPRÁVA

Úřad práce ČR

opravdu na kontrolu nepřišel. Následně tedy muži ukončil dočasnou neschopnost, která by bez kontroly ze strany ÚP ČR pokračovala.

Uchazečka o zaměstnání měla přiznán I. stupeň invalidity z důvodu schizofrenie. S ohledem na svůj zdravotní stav uváděla, že má problém docházet na kontaktní pracoviště ÚP ČR a spolupracovat při zprostředkování vhodného zaměstnání. Poté, co navštívila lékaře, vystavil ji potvrzení o dočasné neschopnosti plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání. Následně proběhla v místě jejího pobytu kontrola, při které klientka nebyla zastižena doma. Na základě „Záznamu o kontrole“, který jí zástupci ÚP ČR vhodili do schránky, se dostavila na kontaktní pracoviště. Uvedla, že režim dočasné neschopnosti, a s tím související kontroly, jsou pro ni velice omezující a že raději, než aby to postupovala znovu, neschopnost ukončí a půjde pracovat. ÚP ČR jí vystavil doporučenku na vhodné zaměstnání k zaměstnavateli, k němuž nastoupila do pracovního poměru.

Kateřina Beránková, tisková mluvčí ÚP ČR